

Tienden. Det ærede Medlem siger nu, at jeg kan læse i en anden, senere Artikel, at han siger, at Uretfærdigheden i Tienden var udlignet paa det Tidspunkt. Ja, jeg indrømmer, at der staar mange vidunderlige Ting i hans Artikler, og det staar der ogsaa. Men vil det ærede Medlem saa ikke forklare mig, hvorfor han vil søge den Retfærdighed, han tager Ordet for. Han skriver jo, at den mest retfærdige og rationelle Form for en Udligning af Forskellen vil være den — ikke at hæve Tiendepligten for de nu tiendepligtige Jorder, men at udstrække den til de nu tiendefri. De to Ting staa i saa himmelraabende Modstrid med hinanden, at de, som jeg siger, ere vidunderlige ved Siden af hinanden. Dersom det ærede Medlem den Gang hævdede og kun tror paa det og intet andet, at Tienden er udlignet i Tidens Løb, er det Forslag meningsløst, som han stiller om at lægge Tiende paa de tiendefri Jorder.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 10de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Bang: Jeg vil for det første sige, at jeg synes, det ærede Medlem var betydelig spagere i Dag end i Gaar. Men jeg vil blot rette det bestemte Spørgsmaal til det ærede Medlem: Har det ærede Medlem da sondret mellem de større og de mindre Gaarde i sin Beregning? Det har det ærede Medlem ikke gjort, og det var min Hovedanke mod hans Beregning. Dernæst vil jeg spørge: Mener da det ærede Medlem ogsaa, at Agrarkrisen i Firserne ikke blev forstærket ved, at Jorden i Forvejen var købt for dyrt; havde man da ikke været inde paa at kapitalisere den forventede Fremtidsstigning, som saa ikke indtraf? Jeg tror, at de fleste praktiske Landmænd ville svare, at det, at Landbruget har købt sin Jord dyrt, er ingeniende nogen Garanti for, at det staar stærkt, naar daarlige Tider komme, saaledes som det ærede Medlem fremstiller det.

Det ærede Medlem vil, saa vidt jeg erindrer, ikke et eneste Sted i min Artikel fra 1903 kunne finde noget om, at Tienden var uretfærdig, men vil derimod — det indrømmer jeg — kunne finde, at det var overmaade retfærdigt, hvis man kunde lægge den som en ny Byrde som mange andre nye Byrder over paa Godsejerne. Men det har jo slet ikke noget som helst at gøre med Spørgsmaalet om Tiendens Retfærdighed.

Naar det ærede Medlem brugte den Insinuation, at jeg har benyttet mig af hans Fraværelse til at overfalde ham, maa jeg til Slutning sige, at jeg talte efter min Plads blandt de indtegnede Talere og havde ingen Anelse om, hvorvidt det ærede Medlem vilde komme eller ikke.

Formanden: Folketingsmanden for Viborg Amts 3die Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

N. P. Jensen: Det Spørgsmaal, om jeg har sondret mellem store og smaa Ejendomme, skal jeg besvare med, at det har jeg gjort i det Omfang, det i Øjeblikket lader sig gøre. Det lader sig gøre for Huse og Gaarde, men ikke videre. Det ærede Medlem ved, at der for 1909 ikke foreligger andet, saa det er en meget billig Fornøjelse at spørge om det. Men jeg ved, idet jeg Aar efter Aar har gennemgaaet dette Materiale, at naar jeg har sondret mellem Huse og Gaarde, saa vil den Forskel, der bliver paa dette og den dybere Sondring imellem 3—4 Gaardgrupper, være ganske underordnet.

Saa spørger det ærede Medlem, om jeg ikke vil indrømme, at man købte Gaardene for dyrt i Halvfjerdserne. Nej, ikke i den Forstand, det ærede Medlem tager det. Naar det ærede Medlem siger det, er det i Sammenligning med de Forhold, som kan ned til i Firserne. Ja, da havde vi en Kriseperiode. Men vil det ærede Medlem se efter, i hvilken Grad den har knækket det danske Landbrug, vil han se, at dette ikke nogen Sinde i Halvfjerdserne har staaet sikrere, end da vi vare over den Krise. Det ærede Medlem maa nemlig huske paa, at det fra Aar til andet — det sagde det ærede Medlem i Aftes, men det glemte han i Aften — er en meget ringe Del af Landets Hartkorn, der gaar i Salg; og at noget er købt for dyrt, gør derfor slet ikke, at hele Landbruget kommer i Klemme.

Endnu en ganske kort Bemærkning om Tienden. Det ærede Medlem vil stadig fastholde, at Uretfærdigheden var udlignet, men hvorfor i Alverden, med hvilken Ret vil da det ærede Medlem lægge Tienden paa de Jorder, der vare tiendefri, saaledes som han skriver her, hvad jeg med den højtærede Formands Tilladelse atter skal citere: „Baade historisk og økonomisk set vilde da den mest retfærdige og rationelle Form for en Udligning af Forskellen være den — ikke at hæve Tiendepligten for de nu tiendepligtige Jorder, men at udstrække den til de nu tiendefri.” Naar det var retfærdigt i For-